

Jens Ravnkilde

Passivitet

Det utilsigtede løfte om ikke-brug af ret

Jens Ravnkilde

Passivitet

2. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2013

ISBN 978-87-619-3392-8

Omslag: Axel Surland, Ljungbyhed

Sats og tryk: Zeuner Grafisk a/s, Odder

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele af den er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Alle rettigheder forbeholdes.

INDHOLDSOVERSIGT

Forord	5
Indholdsoversigt	7
Indholdsfortegnelse	8
Indledning	15
1 Tre grundlæggende sondringer	22
2 De to veje til retstabet	30
3 Hvorfor har vi regler om retsfortabende passivitet?	87
4 De reaktionskrævende omstændigheder	99
5 Den passive tager til genmæle	168
6 Retsvirkningerne	221
7 Frafaldssagernes aftaleretlige forankring	224
8 En almindelig passivitetsgrundsætning?	240
Domsreferater	257
Domsregister	298
Stikord	305

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord		
Indholdsoversigt	5	
Indholdsfortegnelse	7	
Indledning	8	
1	TRE GRUNDLÆGGENDE SONDRINGER	22
1.1	Terminologi	22
1.2	Sondring nr. 1: retsfortabende og pligtstiftende passivitet	23
1.3	Sondring nr. 2: simpel og kvalificeret passivitet	25
1.4	Sondring nr. 3: fordringer og indsigelser	27
	1.4.1 Indsigelser	27
	1.4.2 Fordringer	27
2	DE TO VEJE TIL RETSTABET	30
2.1	Ulovbestemt reklamationspligt. Retstab grundet simpel passivitet	30
	2.1.1 Fortabelse af indsigelser	30
	2.1.2 Nærmere om reklamationsfristen	34
	2.1.2.1 Begyndelsestidspunkt	34
	2.1.2.2 Længde	35
	2.1.2.3 Afbrydelse	35
	2.1.2.4 Krav om opfølgning?	35
	2.1.3 Fortabelse af fordringer	40

2.1.3.1	Skyldneren er i god tro om fordringens eksistens	40
2.1.3.2	Skyldneren er i ond tro om fordringens eksistens	41
2.2	Stiltiende frafald. Retstab grundet kvalificeret passivitet	46
2.3	Retspraksis som illustrerer tankegangen i frafaldssagerne	49
2.3.1	Den berettigede har frafaldet, opgivet, eftergivet eller givet afkald på sin ret	49
2.3.2	Den berettigede har givet den forpligtede føje til at mene, at rettigheden er frafaldet, etc.	53
2.3.3	Passiviteten udløser frafaldsækvivalente dispositioner	56
2.3.4	Sager om frafaldsækvivalente dispositioner i hvilke rettigheden overlever	60
2.4	Frafaldssager uden frafaldsterminologi	60
2.5	Øksehug, ikke skønmæssig afvejning	64
2.6	Retstab i medfør af begge regelsæt	65
2.7	Betydningen af den berettigedes positive handlinger	69
2.7.1	Princippet	69
2.7.2	Frie ctr. ufrie handlinger	73
2.7.3	Den berettigedes egne talte eller skrevne ord	75
2.8	Betydningen af passivitets årsager	77
2.9	U 2003.2372 H	78
2.10	Sammenfatning. Frafaldssagerne i en nøddeskal	82
2.11	Yderligere om forskellen på simpel og kvalificeret passivitet	83
2.11.1	Retsbeskyttelse af den gode tro. God tro om hvad?	83
2.11.2	Anvendelsesområde	84

Indholdsfortegnelse

2.11.3	Betydningen af tidens gang	84
2.11.4	Betydningen af særlige anledninger til at fremføre rettigheden	85
3	HVORFOR HAR VI REGLER OM RETSFORTABENDE PASSIVITET?	87
3.1	Bebrejdelssideologiens fattigdom	89
3.2	Reklamationssagerne	90
3.3	Frafaldssagerne	92
3.4	Retræten til illoyalitet	92
3.5	To undtagelser?	96
4	DE REAKTIONSKRÆVENDE OMSTÆNDIGHEDER	99
4.1	Nogle forhold som ikke begrundes en forventning om frafald	99
4.1.1	Tidens blotte gang	99
4.1.1.1	Princip	99
4.1.1.2	Pantebrevssager	102
4.1.1.3	Passivitet efter en bestridelse	105
4.1.2	Sporadisk tilbagevenden til rettigheden	108
4.2	Almindeligt om de reaktionskrævende omstændigheder	110
4.3	Frivillig opfyldelse af en dom: Stiltiende ankeafkald	112
4.4	Tilkendegivelser fra den forpligtedes side om parternes retsforhold	115
4.5	Hvornår er tilkendegivelsen reaktionskrævende?	116
4.5.1	Tre betingelser	114
4.5.2	U 1940.218 H	120
4.6	Fortabelse af indsigelsen, at gælden ikke består	122
4.7	Fortabelse af indsigelsen, at man ikke er rette skyldner	124

4.8	Passivitet hos begge	126
4.9	Retsfortabelse sammenlignet med stiltiende aftaleindgåelse	127
4.10	Betaling	129
4.11	Saldoopgørelser	134
4.12	Andre mellemværender	139
4.13	Løbende kontakt. Særligt om fortabelse af bortvisningsadgang	140
4.14	Forhandlinger om rettigheden	143
	4.14.1 Princip	143
	4.14.2 Indsigelser	143
	4.14.3 Fordringer	144
4.15	Parternes veje skilles	148
4.16	Den berettigede har tidligere tålt tilsvarende	149
4.17	Den forpligtede tilkendegiver, at den berettigede hæfter for en andens betalingsforpligtelse	151
4.18	Passivitet i fuldmagtsforhold	152
	4.18.1 Hovedmanden forpligtes af retsfortabende passivitet udvist af hans fuldmægtig	152
	4.18.2 Fuldmægtigen fortaber indsigelsen, at der foreligger fuldmagt	154
	4.18.3 »Hovedmanden« fortaber indsigelsen, at der ikke foreligger fuldmagt	159
	4.18.4 Fælles bemærkninger om godtrosheden	162
4.19	Særligt om passivitet i sager om tilbagesøgning og efterbetaling	164
5	DEN PASSIVE TAGER TIL GENMÆLE	168
5.1	Den forpligtede opfattede ikke passiviteten dispositivt	169

Indholdsfortegnelse

5.2	Den forpligtede havde ikke føje til at opfatte passiviteten dispositivt	172
5.2.1	Princippet	172
5.2.2	Den forpligtede er i ond tro om en anden forklaring på passiviteten	179
5.2.3	Individualiserende målestok?	184
5.3	Den berettigede har taget forbehold	186
5.3.1	Tilfælde hvor forbehold blokerer for retstab	186
5.3.2	Tilfælde hvor fraværet af forbehold åbner for retstab	187
5.3.3	Tilfælde hvor et forbehold er upåkrævet	189
5.3.4	Kravene til forbeholdets klarhed	190
5.3.5	Retsfortabende passivitet efter forbeholdet er taget	191
5.4	Den berettigede svævede i utilregnelig ukendskab til sin ret	193
5.4.1	Undskydelige faktiske vildfarelser	194
5.4.2	Tilregnelige faktiske vildfarelser	199
5.4.3	Retsvildfarelser	201
5.4.4	Sammenligning med forudsætningslæren	204
5.5	Passivitetsfristens indledning og længde. Suspension	205
5.6	Den passives meddelelse er gået tabt under forsvarlig forsendelse	207
5.7	Det stiltiende løfte er ikke kommet til kundskab	207
5.8	Det utilsigtede løfte er ugyldigt	209
5.8.1	Motivvildfarelser	210
5.8.2	Det utilsigtede løfte strider mod præceptiv ret	211
5.8.2.1	Det utilsigtede frafald er ugyldigt grundet dets indhold	212

5.8.2.2	Det utilsigtede frafald er ugyldigt grundet dets form	216
5.9	Der er indgået aftale om suspension af passivitet	217
5.10	Passivitetsindsigelsen er stiltiende frafaldet	217
5.11	Passiviteten er uden retsvirkninger grundet den passives identitet	218
5.12	Passiviteten er udvist af fordringens overdrager	218
6	RETSVIRKNINGERNE	221
7	FRAFALDSSAGERNES AFTALERETLIGE FORANKRING	224
7.1	Forventningsteorien formuleret	224
7.2	Fire sondringer som forventningsteorien forstår dem	226
7.2.1	Tilsigtede og utilsigtede løfter	226
7.2.2	Udtrykkelige og stiltiende løfter	227
7.2.3	Passivitetsudløste og aktivitetsudløste løfter	228
7.2.4	Tredjemandsløfter og andre løfter	228
7.3	Nærmere om godtrosrekvisitten	228
7.4	Nærmere om ondtrøst- og passivitetsrekvisitterne	236
8	EN ALMINDELIG PASSIVITETSGRUNDSÆTNING?	240
8.1	To passivitetsgrundsætninger som findes i dansk ret, og to som ikke gør	240
8.2	Retsfortabelse ctr. pligtstiftelse	241
8.3	Nogle aspekter af forholdet mellem ret og pligt	242
8.4	Anfægtelsen	244
8.5	Forskellen på fordringer og friheder	246

Indholdsfortegnelse

8.6	Pligtstiftelse og fortabelse af friheder: to udtryk for det samme	247
8.7	Forskellen på pligtstiftelse og fortabelse af indsigelser	248
8.8	Den processuelle sondring mellem retsfortabelse og pligtstiftelse	249
8.9	Indvendinger mod den processuelle sondring	250
8.10	Egenskyld	251
8.11	Stiftelse ctr. modifikation af retsforhold	251
8.12	Det irrelevante fællestræk	252
8.13	De tre kasser	254
8.14	<i>Ursus thibetanus</i>	255
	DOMSREFERATER	257
	DOMSREGISTER	298
	STIKORD	305